

Beynəlxalq diskussiya forumunda Azərbaycan mövqeyi ifadə edilib

Prezident İlham Əliyev: "Neftin qiymətinin ucuzlaşması bizi islahatların aparılmasına daha da ciddi sövq edəcək"

Ötən həftə Almaniya başlanan 52-ci Münhen Təhlükəsizlik Konfransı (MTK) artıq öz işini başa vurub. Konfransda dövlət və hökumət başçıları, həmçinin digər rəsmilər təhlükəsizlik böhranı, məhdud imkanlar, beynəlxalq intizamın zəifliyi məsələlərini geniş müzakirə ediblər.

Konfrans iştirakçıları Avropanın qaçqın böhranına cavabı, Suriyadakı müharibə və Avropa təhlükəsizliyinin gələcəyi, Saxaradan cənubdakı Afrika ölkələrinin sabitliyi, kibertəhlükəsizlik və sair kimi məsələləri diqqət mərkəzində saxlayıblar. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də MTK-da iştirak etmək üçün Almaniya gəlməyə hazır olub. Dövlətimizin başçısı konfrans çərçivəsində "Neftin qiymətinin aşağı düşməsi geosiyasi məsələləri üzrə enerji təhlükəsizliyi" mövzusunda "dəyirmi masa"da iştirak edib. Azərbaycan Prezidenti neftin qiymətinin səviyyəsi və bunun istehsalçı ölkələrə nə dərəcədə təsir etməsi, həmçinin neft bazarında indiki vəziyyət və perspektivlərlə bağlı fikirlərini çatdırıb, bu mövzuda ona ünvanlanan sualları cavablandırıb.

ƏSAS VƏZİFƏ İXRAC POTENSİALINI ŞAXƏLƏNDİRMƏKDİR

Dövlət başçısı regionumuzdakı ölkələrin neft istehsalçıları olduğunu bildirib. Ölkəmizə gəlincə, o, qeyd edib ki, müstəqil dövlət kimi Azərbaycan üçün neft sektorunun inkişafı və neft-qaz sahəsinə sərmayenin yatırılması müstəqilliyimizin ilk illərində çox böyük əhəmiyyət daşıyıb. Prezident İ.Əliyev deyib ki, ötən iyirmi il ərzində Azərbaycan nəinki neft-qaz sahəsinə böyük investisiyaları cəlb etməyi və önəmli neft və tezliklə təbii qaz istehsalçısına və ixracatçısına çevrilməyi bacarıb, eyni zamanda, neft-qaz sahəsindən əldə etdiyi gəlirləri əsasən qeyri-neft sektoruna, xüsusilə infrastrukturaya yatırıb. Buna görə də Azərbaycanın neft amilindən asılılığı ötən 5-10 il ərzində əhəmiyyətli dərəcədə azalıb, neft ümumi daxili məhsulun yalnız 30 faizini təşkil edib. Ölkə başçısı vurğulayıb ki, Azərbaycan eyni mənzərəni ixrac əməliyyatlarında da görmək istəyir: "Hələ ki, ixracımızın 90 faizini neft və qaz təşkil edir. Buna görə növbəti illər üçün vəzifə ixrac potensialımızı şaxələndirməkdir və bu məqamda biz əlbəttə ki, iqtisadi islahatların davam etdirilməsi, özəl sektor üçün daha da yaxşı şəraitin yaradılması, daha çox investisiyaların cəlb edilməsi və irimiyyəsi ilə özəlləşdirmə proqramına başlanılması zərurətinə gəlirik. Bütün bu elementlər dövlət siyasətimiz kimi artıq bəyan olunub və mən əminəm ki, biz uğur qazanacağıq".

KİBERCİNAYƏTKARLIĞA QARŞI MÜBARİZƏ

Prezident İ.Əliyev Almaniya olarkən bu ölkənin 10 ən böyük konsaltinq şirkətindən biri sayılan və 9 ölkədə 12 ofisi yerləşən "Goetzpartners" şirkətinin sahibi və icraçı direktoru Stefan Qötz, həmçinin "Kaspersky Lab" şirkətinin sahibi və icraçı direktoru Yevgeni Kasperski ilə görüşüb.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanda xarici şirkətlər üçün əlverişli sərmayə mühitinin olduğunu, onların uğurlu fəaliyyətinə hər cür şəraitin yaradıldığını söyləyib. Kibercinayətə qarşı mübarizə sahəsində və digər sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Bununla bərabər, Azərbaycan Prezidenti Avropa İttifaqının Avropa qonşuluq siyasəti və genişlənmə məsələləri üzrə komissarı Yohannes Han, Almaniya Federativ Respublikasının xarici işlər naziri Frank-Valter Ştaynmayer, ABŞ müdafiə katibinin kəşfiyyat üzrə müavini Marsel Lettre və Almaniya İqtisadiyyatının Şərq Komitəsinin sədri Volfqanq Büxele ilə də görüşüb, onlarla fikir mübadiləsi aparıb.

TƏCAVÜZ VƏ İŞĞALDAN ƏZİYYƏT ÇƏKİRİK

Azərbaycan dövlət başçısı MTK çərçivəsində "İqlim və enerji təhlükəsizliyi. İstəmə hələ də davam edirmi?" mövzusunda keçirilən panel-müzakirədə də iştirak edib. Tədbirdə Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva və qızı Leyla Əliyeva da iştirak ediblər. Ölkə başçısı İ.Əliyev panel-müzakirənin aparıcısı tərəfindən ona ünvanlanan sualları cavablandırarkən bildirib ki, Azərbaycan müstəqilliyinin son 25 ilində atmosfərə qaz tullantılarını azalda bilib. Onun sözlərinə görə, 1990-cı ildə tullantılar 70 milyon tondan çox təşkil etdiyi halda, indi təqribən 50 milyon tondan çoxdur və bu, iqtisadiyyatın həmin müddətdə kəskin şəkildə artmasına baxmayaraq, baş verib. Dövlət başçısı deyib ki, Azərbaycan üçün əsas təhlükə bizi su ilə təchiz edən əsas çaylarımızın mənbəyini qonşu ölkələrdən götürməsi və bu xüsusda Ermənistan Araz çayının çox ciddi çirklənməsi ilə əlaqədardır. Onun fikrincə, bu, bizim hamımız üçün təhlükədir: "Çayın çirklənməsinin dayandırılması ilə bağlı etdiyimiz bütün mücrətlərimizə baxmayaraq, əfsuslar olsun ki, Ermənistan bu siyasəti davam etdirir. Biz iyirmi ildən artıqdır ki, təcavüz və işğaldan əziyyət çəkirik. Ərazilərimizin 20 faizi işğal altındadır. İnsanların əziyyət çəkməsindən savayı, təbii təchiz də əziyyət çəkir. Çünki hər hansı beynəlxalq nəzarət altında olmayan bu ərazilərdə çox-

lu qeyri-qanuni fəaliyyətlər, xüsusilə meşələrin qırılması baş verir. Çünki bu ərazilər öz qədim ağac və meşələri ilə çox məşhurdur. İndi isə bu meşələr kommersiya məqsədləri üçün kəsilir. Biz hər il milyonlarla ağac ekirik, qazlaşdırma siyasətini davam etdirir, elektrik enerjisinin generasiyası üçün əsasən sudan və qazdan istifadə edirik. Baxmayaraq ki, Azərbaycanın Kioto protokoluna əsasən heç bir öhdəliyi yoxdur, bu, bizim bu işə töhfəmizdir. Biz bu məsələyə çox ciddi və müstəqillik illərində fəaliyyətimiz də bu prosesdə etibarlı tərəfdaş olduğumuzu nümayiş etdirir".

NEFT VƏ QAZDAN ASILILIĞI AZALTMAQ

Prezident İ.Əliyev hazırda Azərbaycanda özəlləşdirmə, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və biznes mühitinin yaxşılaşdırılması da daxil olmaqla, neft və qazdan asılılığı azaltmaq üçün irimiyyəsi islahatlar həyata keçirildiyini diqqətə çatdırıb. Qeyd edib ki, neftin qiymətinin kəskin şəkildə - dörd dəfə ucuzlaşması Azərbaycan üçün daha çox texnologiyaya, qeyri-neft iqtisadiyyatına, kənd təsərrüfatına, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarına sərmayə yatırmaq baxımından fürsət idi. Dövlət başçısı əminliklə vurğulayıb ki, növbəti illərdə bütün planlar uğurla həyata keçirilməlidir. Azərbaycan neftindən asılılığı tamamilə aradan götürüləcək: "Neftin qiymətinin ucuzlaşması bizi islahatların aparılmasına daha da ciddi sövq edəcək və Azərbaycanın gələcək inkişafı neftin qiymətindən, yaxud da hasilatın həcmindən asılı olmayacaq. Eyni zamanda, biz minlərlə, on minlərlə iş yeri yaradacaq və Avropaya şaxələnmək imkanını verəcək "Cənub" qaz dəhlizi layihəsini həyata keçiririk. Yeri gəlmişkən, Avropa əlavə həcmdə təbii qaz əldə edəcək və həm də istixana effektini yaradan karbon qazının atmosfərə tullantısını azaldacaq. Bu enerji təhlükəsizliyi təkcə marşrutların deyil, həm də mənbələrin şaxələndirilməsi layihəsidir və biz istehsalçılara, tranzit və istehlakçı ölkələrə fayda verəcək bir layihədir".

QAZANDIĞIMIZDAN DAHA AZ XƏRCLƏMƏLİYİK

Azərbaycan Prezidenti ölkəmizin siyasətindən söhbət açarkən vurğulayıb ki, biz qazandığımızdan daha az xərcləməliyik. Onun fikrincə, əsas investisiya layihələri, o cümlədən enerji sahəsinə sərmayələr əsasən özümüzün və tərəfdaşlarımızın maliyyə resurslarından qaynaqlanıb. O, buna görə də Azərbaycanın heç bir əsaslı maliyyə dəstəyini gözləmədiyini bəyan edib: "Son zamanlar Azərbaycanın əsaslı dərəcədə maliyyə resurslarını topladığını nəzərə alaraq hətta neftin qiymətinin kəskin şəkildə aşağı düşməsi bizim iqtisadi inkişafımıza təsir edə bilməmişdi. Ötən il ümumi daxili məhsulumuz 1 faizdən çox artmışdı və qeyri-neft sektorunda 8 faizdən çox artım qeydə alınmışdı. Bu da əsasən şaxələndirmə və qeyri-neft infrastrukturuna investisiyaların yatırılması siyasəti sa-

yəsində mümkün olmuşdur. Ona görə də bu, bizim üçün, əlbəttə ki, regionda ümumi vəziyyət üçün çox vacibdir. Dayanıqlı inkişaf bizim məqsədimiz və hədəfimizdir. İqlim dəyişikliyi məsələsinə gəldikdə isə əvvəldə dediyim kimi, Kioto protokoluna əsasən heç bir öhdəliyimizin olmamasına baxmayaraq, bizim iqtisadi siyasətimiz, bərpə olunan enerji mənbələrinə yatırdığımız investisiyalar, 10-dan çox su elektrik stansiyasının tikilməsi, bütün bunlar bizim verdiyimiz töhfədir. Əgər tərəfdaşlarımızla birlikdə, məsələn, neft-qaz sahəsinə sərmayə yatırmasaydıq, bu gün bizim elektrik stansiyalarımız Sovet İttifaqı vaxtındakı kimi istismar edilərək maye yanacaq ilə işləyirdi. Bu gün bütün elektrik stansiyalarımız ya təbii qazla, ya da su ilə işləyir. Beləliklə, bunlar enerji sektoruna yatırılan investisiyalardır və onlar da öz növbəsində atmosfərə karbon tullantılarının azalmasına müsbət təsir edir. Bütün bu məsələlər bir-biri ilə bağlıdır və əlbəttə ki, biz bu risklərin idarə edilməsində vacib rol oynamaqda davam edəcəyik".

REGIONDA SÜLHƏ NAİL OLMAQ ÜÇÜN İŞĞALA SON QOYULMALIDIR

Ermənistanın Xarici İşlər Nazirliyi əməkdaşının sualına sərt cavab verən Prezident İ.Əliyev deyib ki, Azərbaycan Ermənistanı işğala görə günahlandırır və bunu ən ali beynəlxalq qurum olan BMT Təhlükəsizlik Şurası da edir: "BMT Təhlükəsizlik Şurası erməni qüvvələrinin işğal olunmuş ərazilərdən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən dörd qətnamə qəbul etmişdir. Biz Ermənistan xalqını yox, Ermənistan hökumətini yalnız Azərbaycanlı olduqlarına görə günahsız insanların erməni vandalları tərəfindən qətlə yetirildiyi Xocalı soyqırımına görə günahlandırırıq və bu soyqırımı 10-dan artıq ölkə tərəfindən tanıyır. Biz Ermənistanı öz doğma torpaqlarında qaçqına çevrilmiş bir milyon qaçqın və məcburi köçkünlərimizin iztirabına görə günahlandırırıq. Onların 40 mini Dağlıq Qarabağdadır, 750 mini Azərbaycanın digər işğal olunmuş rayonlarından, 200 mini isə Ermənistandan qovulmuşdur və etnik təmizləməyə məruz qalmışdır. Bütün bunlar Ermənistanın işğalının nəticəsidir. Bu, Ermənistanın qonşu ölkəyə qarşı yürütdüyü siyasətin nəticəsidir və işğala son qoyulmalıdır. Regionda sülhə nail olmaq üçün birinci şərt Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsidir".

BİZ STATUS-KVONU DƏYİŞMƏK İSTƏYİRİK

İşğalçı dövlətlə su sahəsində konkret əməkdaşlıq üzərində işin aparılması məsələsinə aydınlıq gətirən Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, bir aydan da az müddət öncə Strasburqda Avropa Şurası Parlament Assambleyası tərəfindən qəbul edilən qətnamədə sözügedən məsələ üzrə çox vacib element diqqət yönəldilir. Dövlət başçısının sözlərinə görə, qətnamədə su resurslarının idarə edilməsi ilə bağlı tövratlı problemlərə görə Ermənistanın üzərinə məsuliyyət qoyulur: "Ermənistan və Azərbaycan arasında əməkdaşlığın qurulması üçün torpaqların işğaldan azad edilməsi prosesinə başlanılmalıdır. Etimadın artırılması üçün ən yaxşı yol torpaqların işğaldan azad olunmasına başlamadır. Çünki təkcə tarixən əzəli Azərbaycan torpağı olan Dağlıq Qarabağ yox, 7 ətraf rayon da tamamilə məhv edilib. İşğal 20 ildən artıqdır ki, davam edir. Ermənistan status-kvonun dəyişilməz olaraq qalmasını istəyir. Biz isə status-kvonu dəyişmək istəyirik. Beləliklə, birinci addım torpaqların işğaldan azad edilməsidir, sonra isə biz əməkdaşlığa başlayacağıq".

Sonda onu da qeyd edək ki, Münhen konfransı 1963-cü ildən NATO ölkələri Müdafiə Şurasının iclası kimi keçirilməyə başlayıb. Hazırda bu konfrans dünyanın 40-dan artıq ölkəsinin iştirak etdiyi beynəlxalq diskussiya forumuna çevrilib. Cari il fevralın 12-14-də Almaniya keçirilən ənənəvi konfrans isə 52-ci olub. Bu dəfəki tədbirdə yekun nitqi sədr Volfqanq İşinger söyləyib və ümid edib ki, konfransda səslənən fikirlər dünyada vəziyyətin normallaşmasına öz töhfəsini verəcək.

Rufik İSMAYILOV